

Promovarea antreprenoriatului etnic în orașele europene

Rezumat

Introducere

Acest raport prezintă rezultatele modulului final al studiului Eurofound din cadrul proiectului Rețeaua europeană a orașelor pentru politicile de integrare locală a migranților (European Network for Cities for Local Integration Policies, CLIP). Studiul a urmărit să răspundă la următoarele întrebări:

- Care sunt profilurile antreprenoriatului etnic în orașe? Cu ce dificultăți și obstacole se confruntă antreprenorii din rândul minorităților etnice? În ce sectoare își desfășoară activitatea? Care sunt experiențele lor privind înființarea și conducerea unei afaceri?
- Care sunt reglementările guvernamentale și neguvernamentale care se aplică sectorului IMM-urilor în general și sectorului IMM-urilor deținute de membri ai minorităților etnice în special și cum influențează acestea tendințele privind desfășurarea de activități independente în rândul minorităților etnice? Care sunt politicile de sprijinire și promovare a antreprenoriatului în rândul minorităților?

Au fost elaborate rapoarte de studii de caz pentru 28 de orașe, conținând prezentări detaliate ale antreprenoriatului etnic în fiecare dintre acestea. Raportul general comparativ coroborează aceste informații și oferă o serie de recomandări în materie de politici.

Contextul politicilor

Studiul Eurofound arată că spiritul antreprenorial este în creștere constantă în rândul migranților în Europa și are un rol din ce în ce mai important în viața socială și economică a orașelor europene. Întreprinderile deținute de persoane care aparțin minorităților etnice au un rol diferit și, în multe privințe, unic. Acestea acoperă lacunele de pe piață, contribuie la revitalizarea cartierelor aflate în decădere, furnizează produse și servicii noi, pot să reînvie meșteșuguri neglijate și conferă unor sectoare credibilitatea de care au nevoie. Ele contribuie, de asemenea, la crearea de locuri de muncă și oferă oportunități grupurilor mai vulnerabile (precum femeile și tinerii din anumite grupuri etnice), ajutându-i să evite capcana sărăciei. Cu toate acestea, potențialul antreprenoriatului etnic ca instrument de integrare și creare de locuri de muncă este un domeniu de politică

neglijat. Până în prezent, factorii de decizie au considerat munca remunerată drept măsura principală pentru integrarea migranților pe piața forței de muncă. Ar putea să se acorde mai multă atenție antreprenoriatului ca direcție adoptată de migranți; acesta poate să sporească șansele sociale ale migranților, să dezvolte implicarea socială, să crească încrederea minorităților în propriile forțe și să promoveze coeziunea socială în interiorul comunităților etnice.

Principalele constatări

O constatare importantă a studiului este că promovarea antreprenoriatului etnic nu este un demers evident pentru factorii de decizie politică. În multe orașe, acest aspect nu a fost inclus în strategia pentru încadrarea în muncă și integrarea socială a migranților.

Studiul arată clar că în multe orașe departamentele responsabile cu integrarea nu dispun de date de bază privind antreprenoriatul etnic. Este posibil ca aceste informații să existe, însă să fie deținute de alte departamente sau să nu fi fost colectate în mod consecvent. Totuși, acolo unde există informații, acestea arată că numărul întreprinderilor deținute de migranți crește în multe orașe. În Copenhaga, Frankfurt și Zurich, întreprinderile deținute de minorități etnice reprezintă aproximativ 20% din toate întreprinderile; această cifră ajunge la peste 35% în Amsterdam, Strasbourg și Viena. Datele privind lansarea de noi afaceri sunt și mai surprinzătoare. În Frankfurt, de exemplu, mai mult de jumătate din întreprinderile create sunt înființate de antreprenori migranți.

În timp ce majoritatea întreprinderilor își desfășoară activitatea în sectoare tradiționale, precum comerțul cu amănuntul, restaurante și catering, antreprenorii migranți cu un nivel înalt de educație și care au legături cu diferite rețele sociale pătrund în sectoare aflate în plină dezvoltare, precum sectorul financiar, TIC sau mass-media. De exemplu, o cincime din întreprinderile deținute de minorități etnice din Irlanda își desfășoară activitatea în domeniul înalt tehnologizat al TIC.

Măsurile oferite de municipalități și autoritățile locale antreprenorilor existenți și potențiali din rândul minorităților etnice pot fi împărțite în două categorii: măsuri care vizează constrângeri de ordin structural (cadre de reglementare și mediul instituțional) și măsuri care au ca scop îmbunătățirea capacităților individuale ale antreprenorilor aparținând minorităților etnice. Cea de-a doua categorie de măsuri este cea mai întâlnită, deoarece municipalitățile au o mai mare libertate de a oferi sprijin și de a adopta un rol activ în acest domeniu. Printre măsurile din această categorie se numără:

Oferirea de servicii de consultanță și informare ușor accesibile, ușor de înțeles de clienți și la costuri avantajoase

Mai mulți furnizori, printre care și autoritățile locale, camerele de comerț și sindicatele, oferă aceste servicii sub formă de acțiuni de informare, linii telefonice de asistență, site-uri specifice și ghiduri tipărite.

Sprijin în găsirea unui sediu comercial

Astfel de măsuri includ sprijin cu caracter general, precum crearea de incubatoare de afaceri și zone speciale, dar și asistență specifică pentru migranți, oferită, de exemplu, de rețelele pentru migranți.

Facilitarea accesului la finanțare

Deoarece procesul de obținere a unui împrumut de către întreprinderile deținute de persoane din rândul minorităților etnice de la instituțiile financiare este, în general, unul lent, există măsuri care contribuie la reducerea riscului împrumutului, precum acordarea de asistență pentru elaborarea planurilor de afaceri. Alte măsuri includ furnizarea directă de împrumuturi și subvenții și cooperarea cu instituțiile bancare pentru promovarea încadrării în muncă în agențiile locale a persoanelor aparținând minorităților etnice.

Sprijin pentru recrutare și administrarea personalului

Aceste măsuri includ diferite programe de ucenicie pentru formarea profesională a tinerilor migranți, precum și cursuri de formare pentru dobândirea competențelor necesare pentru conducerea și dezvoltarea afacerilor.

Sprijin pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale

În cadrul programelor de mentorat, de exemplu, antreprenorii de succes din rândul minorităților etnice oferă consiliere celor aflați la început. Unele măsuri sunt mai specifice, precum programul care permite femeilor migrante să urmărească în timp real activitatea unor femei de afaceri de succes.

Măsurile destinate îmbunătățirii mediului de afaceri sunt mai rare din simplul motiv că, în majoritatea orașelor, cele mai multe competențe în acest domeniu se află la un nivel de administrare mai înalt. Cu toate acestea, în unele orașe, autoritățile locale intervin activ și promovează măsuri de sprijinire a întreprinderilor deținute de membri ai minorităților etnice și a întreprinderilor în general. Printre acestea se află dereglementarea, urbanismul și abilitarea în mai mare măsură a asociațiilor de întreprinderi deținute de persoane din rândul minorităților etnice.

Indicii pentru elaborarea politicilor

Crearea și menținerea unor condiții-cadru favorabile pentru antreprenorii aparținând minorităților etnice sporește performanța economică a unui oraș și contribuie, în același timp, la integrarea permanentă a migranților. Raportul formulează o serie de recomandări adresate factorilor de decizie politică, prezentate pe scurt în continuare.

Conform raportului, factorii de decizie politică europeni ar trebui:

- să exploateze potențialul antreprenoriatului etnic de a contribui la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică favorabilă incluziunii în cadrul strategiei Europa 2020;
- să recunoască antreprenoriatul etnic drept aspect esențial al integrării migranților;
- să inițieze un dialog cu instituțiile financiare europene pentru a soluționa excluderea financiară a minorităților.

Raportul încurajează statele membre ale UE:

- să recunoască și să promoveze antreprenoriatul etnic ca parte a politicilor de integrare mai ample;
- să înceapă o revizuire a cadrului structural și de reglementare pentru înființarea întreprinderilor, deoarece, de multe ori, acesta conține obstacole în calea înființării întreprinderilor;
- să sporească gradul de sensibilizare și să consolideze capacitățile organizațiilor intermediare, precum centrele de formare, societățile de consultanță și asociațiile de întreprinderi.

În final, raportul recomandă factorilor de decizie politică locali:

- să remedieze lipsa de informații publice și confidențiale prin investiții în modalități specifice și eficiente de colectare a informațiilor;
- să includă în mod egal antreprenoriatul etnic în strategiile de dezvoltare economică și de integrare ale orașelor, vizând în special crearea de locuri de muncă și integrarea socială;
- să promoveze și să faciliteze cooperarea între diferite părți interesate în economia orașului, inclusiv asociațiile recunoscute și etnice de întreprinderi, organisme comerciale, mass-media și organizații de formare profesională.

Informații suplimentare

Raportul *Promoting ethnic entrepreneurship in European cities* (*Promovarea antreprenoriatului etnic în orașele europene*) este disponibil on-line la adresa <http://www.eurofound.europa.eu/publications/htmlfiles/ef1138.htm>

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați prin e-mail doamnei Anna Ludwinek, administrator de cercetare, la adresa alu@eurofound.europa.eu.